

Presentació

Josep SÁNCHEZ CERVELLÓ
Universitat Rovira i Virgili-CECOS

Ramon Arnabat ha fet un article dedicat a Miquel Ferrer Batlle, que va combatre a la batalla de l'Ebre com a pontoner, després de fer tasques de fortificacions. Evidentment, els pontoners tingueren moltes baixes, perquè tot i que tenien refugis a la llera del riu, l'aviació feixista podia venir en qualsevol moment, ja que la Legió Còndor tenia un camp d'aviació a la Sènia a 10 minuts del front de la Batalla de l'Ebre. De fet, a l'hort de la Cardoneta de Móra d'Ebre hi ha prou pontoners enterrats. Ells foren els herois de la batalla, ja que mantingueren els ponts permanentment oberts a les dos lleres del riu.

Un altre article és del militar i historiador Fernando Puell de la Vila. Es tracta d'un estudi dels serveis d'intel·ligència, tant dels franquistes com dels republicans, durant la batalla de l'Ebre. L'autor assenyala que, en iniciar-se la Guerra Civil, cap dels dos bàndols disposava de fonts d'intel·ligència dignes d'aquest nom i que, pràcticament hagueren de començar des de zero. En el cas de la República, qui els organitzà fou Juan Hernández Saravia, quan fou nomenat ministre de Guerra. D'altra banda, l'espionatge franquista sorgí de la voluntat del general Emilio Mola de promocionar el *Servicio de Información de la Frontera Noroeste de España*, que finançà Cambó.

Finalment, una altra ponència ben interessant és la del professor Joan Villarroya, que hi fa un repàs aprofundit de la vida local i de les dificultats de la població civil per sobreviure al conflicte bèl·lic. La Guerra arribà a Catalunya en dues direccions: per Lleida i per la Terra Alta. Villarroya estudia en profunditat els bombardeigs aeris franquistes i l'abandonament de les poblacions, tant pels atacs aeris com per la por als *moros* que molta gent pensava que quan entraven en una població tenien dret a passar 24 hores amb les dones, el que feu que la major part del territori, en lloc d'ésser *alliberat* quedés despoblat.

